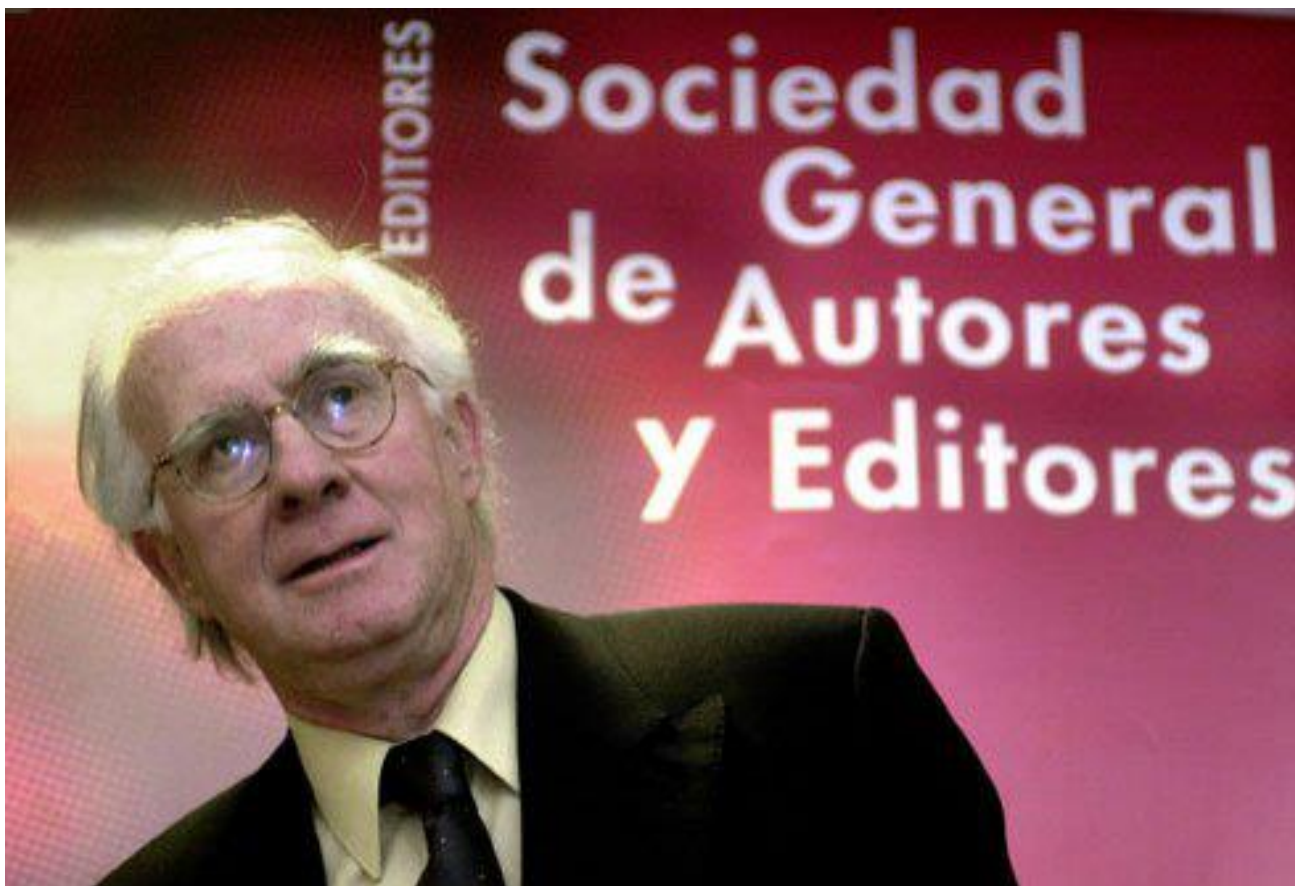

Quina ràbia que fa la SGAE

per Francesc Bertran (@fbertran)

Sempre plou sobre mullat. Com si no n'hi hagués prou amb la davallada constant en la recaptació pels drets d'autor generats per la venda de música en format físic, ni amb la terrible imatge que arrossega l'SGAE tant per les seves maneres com pels greus casos de corrupció que han protagonitzat alguns dels seus dirigents (recordeu els noms de Jose Neri i Teddy Bautista?), s'uneix a la festa de despropòsits de l'entitat una situació econòmica paupèrrima, amb un resultat l'any 2015 d'uns 3,17 milions d'euros negatius, un patrimoni net de 10 milions d'euros negatius i un deute amb hisenda d'11,5 milions d'euros. Té delictes (mai millor dit) que l'única entitat de tot l'Estat espanyol amb poder de gestionar els drets dels autors i editors es trobi en aquesta lamentable situació. A més, al final de tot, només hi ha uns perjudicats: els autors. Com es pot entendre?

Corrupció i estructura piramidal

Més enllà del cèlebre cas Saga, que va destapar l'entramat de corrupció orquestrat per Jose Neri i Teddy Bautista per enriquir-se a costa del cànon digital, la pròpia manera de ser de l'SGAE sempre ha estat envoltada de polèmica, opacitat i elitisme. Si bé la junta directiva de l'entitat celebra eleccions cada any, no tots els socis poden participar-hi, ni molt menys. Només els que en els quatre anys anteriors als comicis hagin tingut una recaptació d'almenys el salari mínim interprofessional (707,60€ al mes), podran tenir-hi dret a vot. És a dir: els qui voten als que manen són els que es reparteixen el pastís. A més, en les darreres eleccions, celebrades al 2015, només el 6,96% del total dels socis **amb dret a vot** va exercir-lo, fet que qüestiona encara més la qualitat democràtica de l'entitat.

El repartiment dels beneficis

Els beneficis generats pels drets d'autor i recaptats per l'SGAE es reparteixen de la manera següent: el 80% de la recaptació ve de programes i es reparteix directament als socis que correspongui, el 15% a través de sondejos realitzats per consultories externes i el 5% restant es fa per analogia d'alguns dels procediments anteriors. A la pràctica, els mètodes utilitzats per detectar què s'està escoltant no resulten ser molt respectuosos de la diversitat d'autors, ja que estan basats en la mera estadística i en l'observació *in situ*. Per exemple, l'any 2004 el músic Luís Cobos va fer públic que tenia una cançó talp els drets de la qual eren 100% seus. Era una cançó fixa dins del seu repertori, i mai no li havia arribat ni un euro per ella. Una altra pràctica de la SGAE és la de beneficiar molt la música en directe per sobre de l'enregistrada, sobretot si aquesta música en directe és retransmesa per televisió. Arran d'això va esclatar una polèmica que va aixecar polseguera a molts nivells, destapada per qui va ser president de l'entitat, Antón Reixa. El mandatari va alertar que un seguit de músics, encapçalats per Juan Márquez, s'aprofitaven d'aquesta situació registrant obres pròpies i interpretant-les en directe als programes de tarot d'altres hores de la matinada, amb què aconseguien uns beneficis escandalosos (es parla d'un milió i mig d'euros per any).

El sistema de recaptació

Per definir el model de recaptació a nivell de carrer només se m'acudeix una paraula: caos. A les males maneres de l'SGAE s'hi suma la poca voluntat general que hi ha per pagar, i el còctel resultant és explosiu. La taxació no s'aplica a tothom, i depèn en gran mesura del paper dels inspectors o representants de zona. Per al propietari d'un bar qualsevol, el deure o no de pagar per la música, ràdio o televisió que posa només depèn de la sort que tingui amb les inspeccions, sempre amb el risc d'haver de pagar una multa amb caràcter retroactiu si algun representant s'adona que no ha pagat el que li tocava. Amb els ajuntaments passa quelcom semblant, amb dos agreujants. D'una banda, resulta absurd haver de pagar per la música que es posa en actes benèfics sense transaccions econòmiques, que al final resulten ser la majoria per a qualsevol ajuntament (fins i tot es graven les audicions de les escoles municipals de música!). D'altra banda, el fet que els equips de

govern canviïn cada quatre anys fa augmentar la pilotada endavant per part dels consistoris. “Jo no pago l’SGAE i si hi ha algun problema, ja s’ho trobarà qui vingui darrere meu.” En aquests casos, la postura de l’entitat sol ser intentar que cada ajuntament pagui alguna cosa, independentment del que està estipulat. Es negocia cas per cas i s’intenta arribar a un acord, fet que suposa un sabotatge en tota regla del sistema de preus i un augment substancial de la bossa de diners obtinguts sota conceptes poc clars, que acaben destinats a qui menys els necessita.

Tocar fons i començar de zero

És per aquests fets i per molts d’altres que l’SGAE ha arribat a unes cotes de popularitat paupèrrimes. A aquest desprestigi absolut s’hi ha arribat per causa del menysteniment general i permanent dels drets dels artistes sobre la seva obra, tant per part dels legisladors, com dels dirigents de l’entitat, dels empresaris i dels consumidors. Cal prendre consciència de la gravetat de la situació i partir des de zero per trobar un sistema més just i democràtic, adaptat a la realitat del consum musical actual, on les empreses discogràfiques cada vegada tenen menys presència. Cal que els polítics i l’SGAE treballin colze a colze amb els artistes per obrir noves vies i instaurar un sistema més just.

Però no només això: per sobre de tot cal pedagogia envers el consumidor. El dany que ha fet l’SGAE va més enllà de la sospita de corrupció generada pel seu repartiment econòmic: és un perjudici més gran que afecta la visió general que té la població dels drets d’autor. És normal que ningú no vulgui pagar l’SGAE. Ningú no vol donar més diners als rics. Cal revertir la situació perquè la societat vegi el pagament de drets d’autor com quelcom obvi, de la mateixa manera que un paga per ser atès en un restaurant o perquè li donin el pa cada dia.

Enllaços d’interès:

<http://blogs.diariodenavarra.es/almanaque-musical/2014/12/sgae-para-dummies/>

<http://www.economista.es/empresas-finanzas/noticias/8233445/03/17/El-auditor-advierte-a-la-SGAE-de-que-debe-subir-sus-ingresos-para-ser-viable.html>

<http://www.ara.cat/societat/SGAE-SDAE-Portal-Latino-Jose-Neri-Teddy-Bautista-0-511749068.html>

<http://www.sgae.es/recursos/elecciones2015/archivos/QA.pdf>

http://cultura.elpais.com/cultura/2013/03/15/actualidad/1363380899_078784.html

Imatge de portada: Teddy Bautista a la seu de la SGAE a Madrid. **Font:** [La Voz Libre.com](http://LaVozLibre.com).